

Het voorkomen van de Sleedoornpage (*Thecla betulae*) in Pepingen

deeltijds rapport van 1 jaar gerichte zoekacties naar eitjes
van de Sleedoornpage door Vlinderwerkgroep Thecla

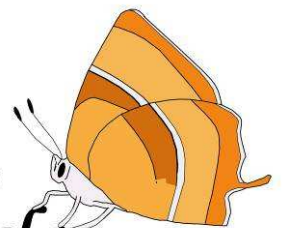

Lieven Decrick, 2009

natuurpunt

vlinderwerkgroep

Thecla
natuurpunt Pepingen

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 De sleedoornpage	4
2.1 Levenswijze	4
2.2 De sleedoornpage in België	5
3 De sleedoornpage in Pepingen	7
3.1 Historisch	7
3.2 Eitjestellingen 2008-2009	7
3.3 Gebieden voor de sleedoornpage	9
3.3.1 Bree-eik & Brandwacht	9
3.3.2 Gaasbeek	10
3.3.3 Geysberg	11
3.3.4 Holle wegen van Heikruis	12
3.3.5 Maenebroek	13
3.3.6 Palokenbroek	13
3.3.7 Ter Rijst	15
3.3.8 Zuid-Pepingen	15
4 Beheer en behoud	16
5 Conclusies	16
6 Besluit	17
7 Bronnen	17

Dankwoord

Dit rapport kwam tot stand dankzij het werk van vlinderwerkgroep Thecla, een werkgroep van natuurland Pepingen. In het bijzonder wil ik dan ook Pascal Lauwereins, Erwin Vandersteen en Geert De Pauw, de leden van vlinderwerkgroep Thecla.

Verder ook nog Thomas Merckx, die vooral in de jaren '90 waarnemingen van eitjes van de sleedoornpage deed en Koen Berwaerts en Ilf Jacobs voor het leveren van informatie.

Ten slotte wil ik ook nog Wouter Vanreusel bedanken voor de aanbevelingen en het nalezen van de tekst.

1 Inleiding

Bij het oprichten van vlinderwerkgroep Thecla werd de sleedoornpage als logo gekozen. De sleedoornpage is een vlindersoort die altijd voorkwam in het zuiden van Vlaanderen. Daarbij is de soort gebonden aan het voorkomen van sleedoorn, zijn voornaamste waardplant.

Bij het kiezen van het logo voor onze vlinderwerkgroep was het helemaal nog niet zeker dat de kleine page wel degelijk voorkwam in Pepingen. Door waarnemingen uit de jaren '90 van Thomas Merckx konden we achteraf bevestigen dat de page er tenminste toen moest voorgekomen zijn. Het betrof slechts enkele waarnemingen, die bovendien verspreid lagen in het zuiden van Pepingen.

Het was aan "vlinderwerkgroep Thecla" om een beeld te krijgen van de huidige populaties. Daarop werden in de winter 2008-2009 verschillende bosranden, houtkanten en hagen gecontroleerd op de aanwezigheid van eitjes van de sleedoornpage. De zoektochten bleken een succes want al snel werden hier en daar eitjes gevonden. Het moet gezegd dat tot op heden vooral houtkanten in het noorden van de gemeente (Pepingen centrum en Elingen) werden gecontroleerd. De komende jaren zullen we trachten meer aandacht te besteden aan het zuiden van de gemeente Pepingen. (de deelgemeenten Bogaarden, Bellingen, Beert en Heikruis). Natuurlijk zullen ook de aanwezige populaties in het noorden van de gemeente opgevolgd worden.

Dit voorlopig rapport heeft als doel de huidige verspreiding van de sleedoornpage in de gemeente Pepingen in kaart te brengen. Indirect is dit ook belangrijk om de page beter te kunnen beschermen en trends op langere termijn kunnen vast te stellen.

fig. 1: Vlinderwerkgroep *Thecla* op zoek naar sleedoornpage-eitjes in het natuureservaat "Berendries".

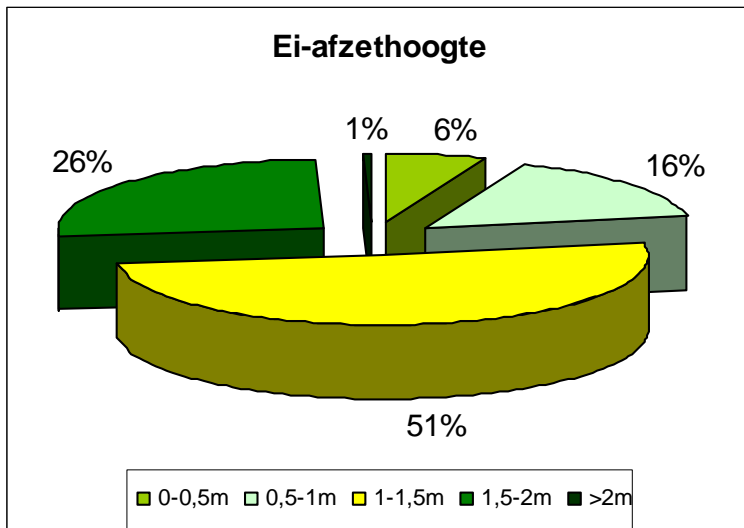
2 De sleedoornpage

2.1 Levenswijze

De sleedoornpage is vooral te vinden in bosranden met sleedoorns of op sleedoornhagen, maar ook in stadsparken. De vlinder vliegt in één generatie per jaar van eind juli tot oktober, met een piek tussen 10 augustus en 10 september. (Maes & Van Dyck, 1999)

Jonge vitale sleedoorntakken genieten de voorkeur voor ei-afzet, meestal op de overgang tussen één- en tweejarige delen. Het gros van de eitjes wordt afgezet in de oksels van de twijgen, maar soms ook aan knoppen of zelfs op het glad stuk van een twijg. (eigen waarnemingen).

De meeste eitjes werden gevonden op een hoogte van 20 cm tot meer dan 2 meter. Onze waarnemingen toonden aan dat het eitje meestal wordt afgezet tussen 1 en 1,5 meter. Slechts af en toe worden eitjes gevonden onder een halve meter hoogte. In een kwart van de gevallen werden de eitjes gevonden tussen de 1,5 en de 2 meter. Eitjes die op meer dan 2 meter hoogte werden afgezet werden niet waargenomen. (*tabel 1*) Het is echter niet onmogelijk dat er ook daar nog eitjes worden afgezet. Opvallend was dat de sleedoornpage zich blijkbaar aanpaste aan de omstandigheden ter plaatsen. Wanneer er veel hoger uitgroeiende onkruiden tussen de struwelen voorkwamen werden de eitjes opvallend hoger afgezet.

tabel 1: Ei-afzethoogtes volgens waarnemingen van vlinderwerkgroep Thecla van de sleedoornpage in Pepingen en omgeving

Wanneer de sleedoorn bladeren vormt, dus direct na de bloei, komen de rupsen uit. Deze voeden zich voornamelijk 's nachts en verbergen zich overdag aan de onderzijde van een blad. Rond de maand juli verlaten de rupsen de waardplant en gaan ze zich verpoppen in de strooisellaag.

De populaties van sleedoornpage zijn vrij klein. Wanneer de omstandigheden goed zijn en de populatie wordt groter dan wordt dit waarschijnlijk gecompenseerd door wegzwerende exemplaren.

Door de verborgen levenswijze in de boomtoppen, wordt de sleedoornpage zelf zelden gezien. De meeste waarnemingen van de sleedoornpage gebeuren als het wijfje op zoek is naar geschikte plaatsen voor het afzetten van de eitjes. Tussendoor gaat ze soms ook op zoek naar nectar.

De sleedoornpage is naar alle waarschijnlijkheid een weinig mobiele soort die zich vooral verplaatst langsheen houtkanten en bosranden. Open gebieden worden zelden overvlogen. (Maes & Van Dyck, 1999)

2.2 De sleedoornpage in België

De sleedoorn wordt beschouwd als een zeldzame soort, maar door de verborgen levenswijze van de page, komt ze mogelijk meer voor dan wordt vermoed.

Doordat de sleedoornpage voornamelijk gebonden is aan het voorkomen van de waardplant sleedoorn is het verspreidingsgebied niet groter geworden. Ook de vindplaatsen van de eitjes van vroeger zijn weinig veranderd ten opzichte van de plaatsen nu.

Grosso modo komt de sleedoornpage voor waar sleedoorn veelvuldig voorkomt, met andere woorden in het zuiden van Vlaanderen. (fig. 2)

groen: vlinderdatabank
rood: gerichte inventarisaties door vrijwilligers
blauw: waarnemingen.be van winter 2008-2009.

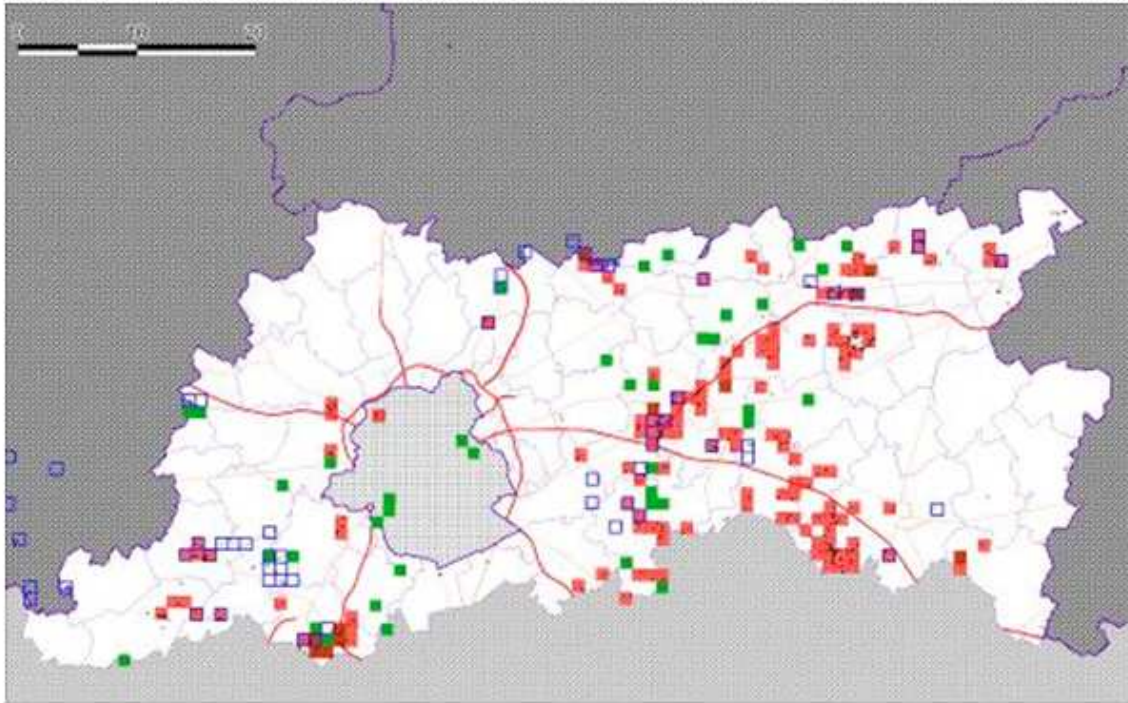

fig. 2: verspreiding van de Sleedoornpage in Vlaams-Brabant (bron: Jacobs, 2009)

In de omgeving van Mechelen worden de eitjes van de sleedoornpage afgezet op andere waardplanten door het ontbreken van sleedoorn. In de Westhoek is de sleedoornpage zeer recent opgedoken. (mondelijke mededeling Marc Leten, 2008) Vermoedelijk is de page er daar in geslaagd zijn leefgebied vanuit het noorden van Frankrijk uit te breiden.

In Wallonië heeft de Sleedoornpage een zeer lokale verspreiding te noorden van de vallei van de Samber en de Maas en in de Lorraine en een lokale verspreiding in de Condroz en in de vallei van de Samber en de Maas en de Fagne-Famenne-Calestienne. (Maes & Van Dyck, 1999) Door het algemene voorkomen van de waardplant sleedoorn in Wallonië kunnen gerichte zoekacties daar ongetwijfeld nog veel extra vindplaatsen van de sleedoornpage opleveren.

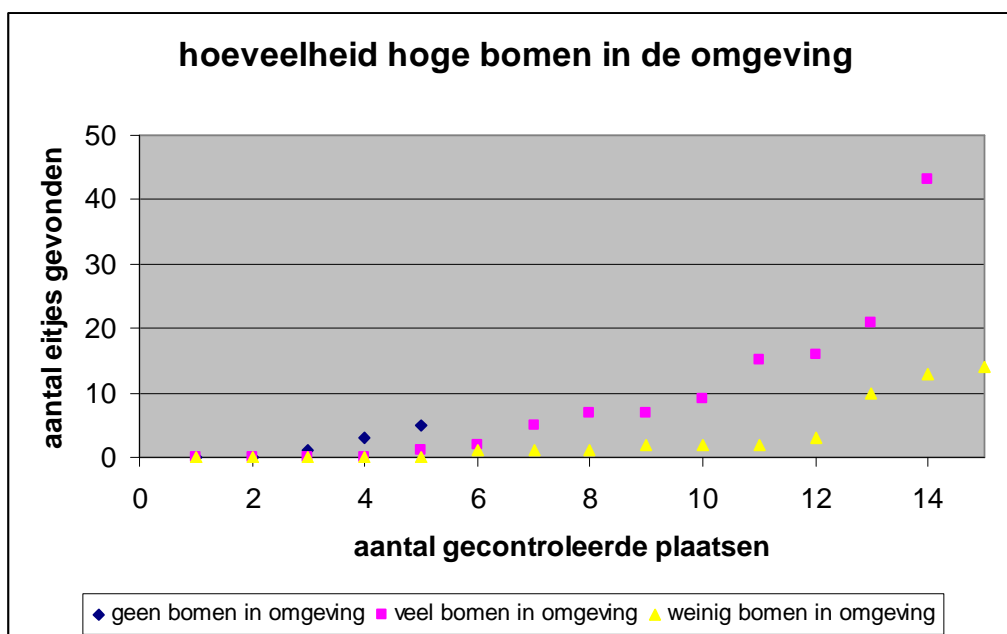
3 De sleedoornpage in Pepingen

3.1 Historisch

Historische waarnemingen uit Pepingen zijn beperkt. Ten tijde van de vlinderaltas zijn er een beperkt aantal waarnemingen gedaan in de gemeente. De voornaamste waarnemingen van eitjes van de sleedoornpage waren van de hand van Thomas Merckx. Deze waarnemingen hadden vooral betrekking op enkele lokaties in het zuiden van de gemeente Pepingen en omgeving (Heikruis, Herfelingen, ...). De waarnemingen uit het noorden van de gemeente en omgeving waren zeer beperkt of zelfs onbestaande. (Domein van Gaasbeek & Groenenberg)

3.2 Eitjestellingen 2008-2009

Bij inventarisaties door vlinderwerkgroep Thecla werden de eitjes van sleedoornpage regelmatig gevonden. De meest geschikte plaatsen bleken sleedoornhoutkanten in de buurt van bos (*tabel 2*). Wanneer er in de omgeving van het sleedoornstruweel veel hoge bomen aanwezig waren was de kans op het vinden van eitjes groter dan wanneer er geen waren. Enkele hoge bomen in de omgeving bleken voldoende om een hogere kans te hebben op het vinden van eitjes. Wel een opvallend verschil was dat hier de aantallen lager waren. Veel hoge bomen in de omgeving gaven de beste garantie om eitjes te vinden en in relatief hogere dichtheden.

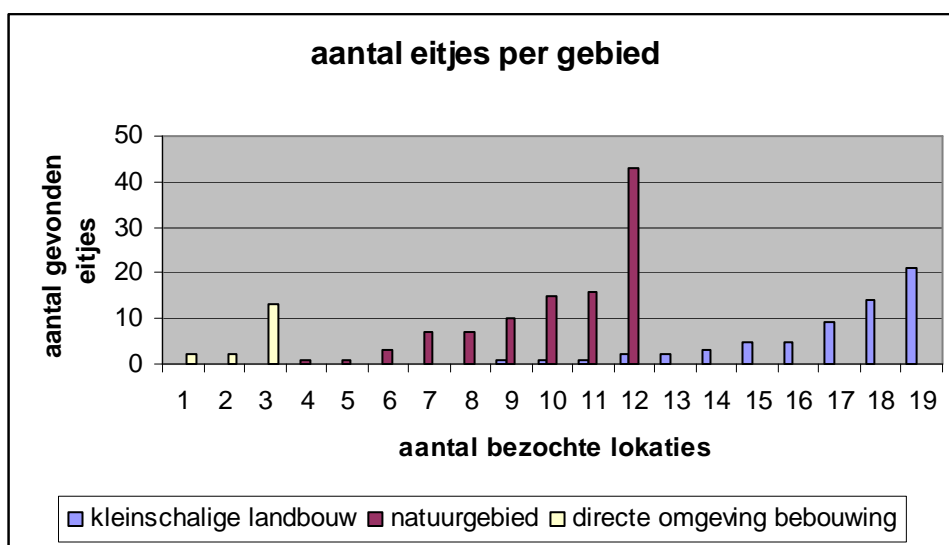
tabel 2: aantal eitjes per bezochte lokatie en de relatie met hoge bomen in de omgeving

Er werden procentueel het meest sleedoornstruiken gecontroleerd in kleinschalig landbouwgebied. Een stuk minder werd er gezocht in natuurgebieden en nog minder op plaatsen in de directe omgeving van bebouwing (*tabel 3*). Over de waarnemingen in de buurt van bebouwing hebben we te weinig gegevens om een conclusie te kunnen trekken, maar het lijkt wel of de sleedoornpage absoluut geen hinder van bebouwing ondervindt. Het lage aantal gegevens uit bebouwde

omgeving is te verklaren door de beperkte aanwezigheid van de waardplant sleedoorn in die omgeving.

De oppervlakte natuurgebied is de laatste jaren in de gemeente toegenomen. In die nieuwe verworven gebieden zijn massaal houtkanten met onder andere sleedoorn aangeplant. Het valt op dat de sleedoornpage hiervan heeft kunnen profiteren. Op veel plaatsen in natuurgebieden werden eitjes aangetroffen en daarbij meestal in vrij hoge aantallen.

Er staat nog relatief veel sleedoorn in het kleinschalige landbouwlandschap van het Pajottenland. Veel van deze elementen werden gecontroleerd en regelmatig werden eitjes aangetroffen. Toch lagen de aantallen opvallend lager in vergelijking met natuurgebieden en waren er ook regelmatig struwelen waar niets werd gevonden. Mogelijk heeft dit ook te maken met de afwezigheid van hoge bomen. Deze populaties zijn ook veel gevoeliger doordat ze meestal vrij geïsoleerd liggen en snel verdwijnen bij een slecht beheer.

tabel 3: aantal gevonden eitjes per gebiedstype

Op veel plaatsen werden de eitjes van de sleedoornpage gelijkmatig verdeeld over de houtkant, haag, bosrand of struweel gevonden. Toch kwam het af en toe voor dat eitjes in grotere groepen bij elkaar lagen. Toeval of niet maar vooral in recent aangeplante houtkanten werden regelmatig eitjes in groepen aangetroffen, zelfs wanneer de hele houtkant geschikt leek voor ei-afzet. In die gevallen bevonden zich meer dan 5 eitjes op één of enkele sleedoornstruiken die zeer dicht bij elkaar stonden, waarbij op vrijwel identieke sleedoornstruiken verderop niets meer werd gevonden. Dit fenomeen kwam voor in meer dan de helft van de plaatsen waar we eitjes vonden. Daardoor liepen de aantallen op deze plaatsen ook snel op.

Wanneer gemengde houtkanten aanwezig zijn over een grotere afstanden bleken vooral de sleedoornstruiken die dicht bij hogere bomen of bos gelegen waren aantrekkelijk. Hier werden de grootste aantallen geteld. (fig. 3)

De groene lijnen geven de houtkanten weer waar sleedoorn aanwezig is, de rode bolletjes zijn een aanduiding voor het aantal eitjes die werden gevonden per lokatie.

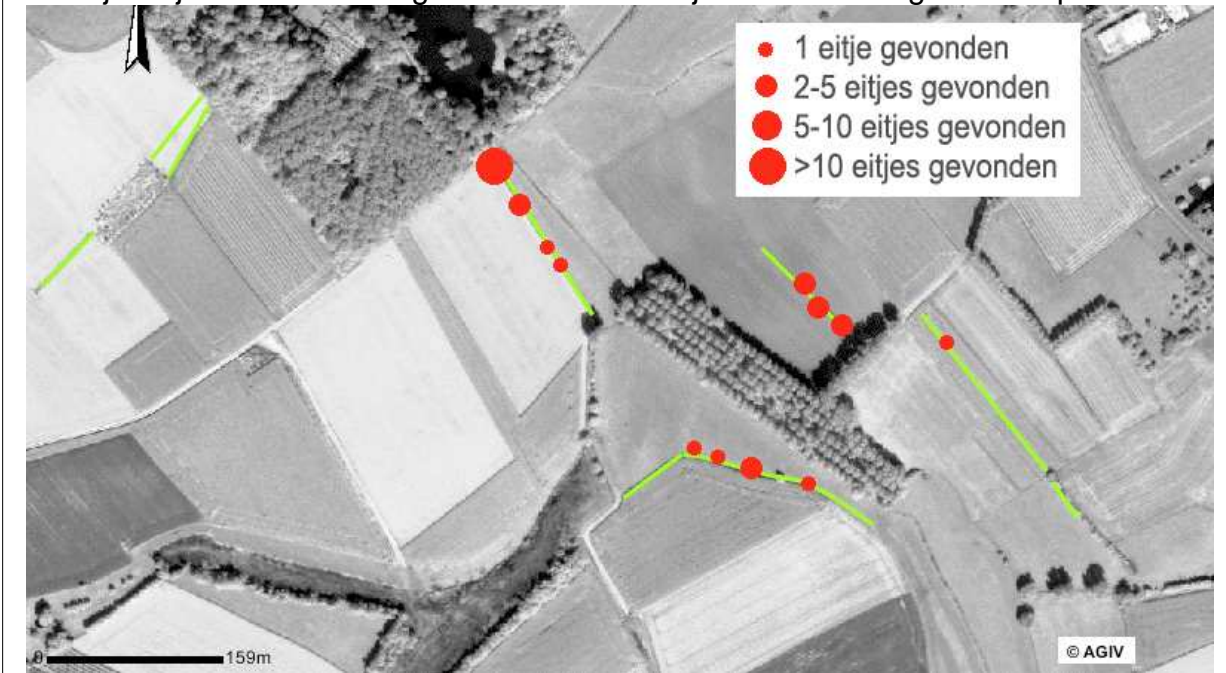

fig. 3: eitjesaantallen op onderzochte houtkanten (Bron: AGIV)

3.3 Gebieden voor de sleedoornpage

3.3.1 Bree-eik & Brandwacht

Het akkergebied Bree-eik en Brandwacht ten westen van Elingen is vooral bekend om zijn akkervogels. Toch zijn er nog enkele mooie kleine landschapselementen aanwezig. Door de “ruilverkaveling Elingen” zijn er enkele nieuwe houtkanten aangeplant. Wanneer de recent aangeplante houtkanten goed ontwikkeld zullen zijn, zal er een kleinschalig landschap ontstaan waar de verspreide kleine bosjes met elkaar in verbinding zullen staan d.m.v brede gemengde houtkanten.

Ondanks de vele plaatsen met sleedoorn in het gebied werden er slechts 2 eitjes gevonden in december 2008 aan het uiteinde van een beekbegeleidend bosje. De eitjes lagen op bestaande struwelen. Op aanpalende recent aangeplante sleedoornstruiken werden nog geen eitjes waargenomen. Meer dan waarschijnlijk heeft de sleedoornpage zich in het bosje kunnen handhaven op verjongende delen van oude sleedoornstruwelen. Naar alle verwachtingen zal ook de rest van de zich mooi ontwikkelende houtkant de komende jaren gebruikt worden om eitjes af te zetten. Het is niet onmogelijk dat de sleedoornpage in de toekomst van daaruit ook de houtkanten verderop (Bree-eik) kan koloniseren, maar dit valt zeker af te wachten.

Bron: AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen)

Op het kaartje is de plaats waar de sleedoornpage de voorbije jaren overleefd heeft aangeduid met een rode ster. De groene lijnen zijn hagen, houtkanten of bosranden waar sleedoorn aanwezig is. De rode pijlen geven de verplaatsing voor die de sleedoornpage zou kunnen doen om zo andere houtkanten te bereiken.

In de buurt van de Brandwacht en Bree-eik zijn enkele nieuwe houtkanten aangeplant. De vraag is maar of de kleine page in staat zal zijn het open akkergebied over te steken om de nieuwe houtkanten te bereiken. De aanpalende, recentere houtkant zal vermoedelijke de komende jaren verder gekoloniseerd worden.

In een bosrand verderop staan ook hier en daar sleedoornstruiken die nog niet onderzocht zijn. Mogelijk zou de sleedoornpage ook hier voorkomen, van waaruit omliggende nieuwe houtkanten kunnen gekoloniseerd worden.

3.3.2 Gaasbeek

Ten Zuidwesten van het Bos van Gaasbeek liggen enkele mooie sleedoornhagen en houtkanten waar de sleedoornpage aanwezig is. Ook aan de bosrand zelf is de sleedoornpage ooit waargenomen (mond. mededeling Bart Van Camp) maar huidige aanwezigheid is niet bevestigd en zelfs twijfelachtig. Door een recente aanplant van een lange gemengde haag met veel sleedoorn ziet het er echter goed uit voor de toekomst van de sleedoornpage. Begin januari 2009 werden eitjes van de page aangetroffen op enkele zeer kleine jonge sleedoornscheuten langs de inrit van een boerderij (Bosselkenhof). Op de houtkanten verderop werden toen geen eitjes waargenomen. Het zijn deze houtkanten die tot in Pepingen reiken en dus in de toekomst mogelijk interessant kunnen worden.

Bron: AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen)

Oude waarnemingen uit deze omgeving hebben betrekking op de zuidwest gerichte bosrand van het domein van Gaasbeek, waar oudere sleedoornstruiken aanwezig zijn. Zoals hierboven vermeld werden ook eitjes gevonden aan een inrit van een boerderij een heel eind verderop. Vermits op de sleedoornstruiken verderop geen eitjes werden gevonden bestaat de mogelijkheid dat de page hier afkomstig zou zijn uit het nabijgelegen bosje. Van daaruit zouden aanpalende hagen gemakkelijk kunnen gekoloniseerd worden.

3.3.3 Geynsberg

Door de ruilverkaveling Elingen kwam het valleigebied ter hoogte van de middenloop van de Zuunbeek, beter bekend als "De Geynsberg" in handen van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Kort daarna zijn ettelijke honderden meters houtkant aangeplant, waarbij ook veel gebruik is gemaakt van sleedoorn. Ook de geboortebosgaard van de gemeente Pepingen is langs een zijde beplant met een houtkant met sleedoorn. Verwonderlijk genoeg zijn er tot op heden nergens in het gebied eitjes aangetroffen. Door de vele houtkanten is het niet onmogelijk dat de sleedoornpage er toch ergens zou aanwezig zijn. Het is eveneens niet onmogelijk dat ze het gebied zou bereiken via de vallei van de Zuunbeek of aangrenzende valleien.

Bron: AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen)

3.3.4 Holle wegen van Heikruis

Tijdens een verkennende tocht door het zuiden van de gemeente vielen deze holle wegen op. Door hun ouderdom bezitten ze een grote variatie van plantensoorten en bieden ze onderdak aan tal van soorten. Bij een zeer korte inventarisatie werden reeds 2 eitjes van de sleedoornpage gevonden. Een grondige inventarisatie zal nodig zijn om de werkelijke grootte van de populatie te kunnen inschatten.

Bron: AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen)

Vanuit de houtkant op de wegtallud kunnen andere houtkanten eventueel worden gekoloniseerd.

3.3.5 Maenebroek

Ten zuiden van het domein Maenebroek liggen enkele beekbegeleidende bosjes en recent aangeplante houtkanten. Op alle houtkanten met sleedoorn werden hier eitjes aangetroffen. De grote hoeveelheid eitjes dicht bij het bos van Maenebroek doet vermoeden dat de sleedoornpage de houtkanten van hieruit aan het koloniseren is.

Verderop ligt een natuurgebiedje waar recent een bosuitbreiding is gedaan. Aan de rand ervan is een brede houtkant aangeplant met veel sleedoorn. Ook hier werden eitjes gevonden.

Aan de noordzijde van het populierenbos is een tallud tussen de akkers opnieuw beplant. Hier bevonden zich eveneens opvallend veel eitjes. Door de hoge onkruiden lagen de eitjes hier opvallend hoger dag op andere plaatsen.

Op een houtkant verderop langs een smalle gorzenakker van het ANB werk ook nog een eitje gevonden. Ook in het populierenbosje moet de sleedoornpage al die jaren hebben overleefd. Daarbij valt het op dat vooral de dichtstbijzijnde delen eerst gekoloniseerd worden. Op de zeer geschikte houtkant langs de strook van het ANB werd slechts 1 eitje gevonden. Waarschijnlijk was deze houtkant te moeilijk bereikbaar vanuit de huidige populatie. Voor de toekomst zal hij wel zeer interessant worden, net als de bosrand en de houtkant langs de wandelweg. De sleedoorn op de tallud zal binnen enkele jaren minder geschikt worden wanneer het beheer achterblijft.

Bron: AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen)

De grote hoeveelheid waarnemingen in de buurt van de 2 bossen doet 2 verschillende populaties vermoeden. Vanuit deze populaties zijn de recent aangeplante houtkanten snel gekoloniseerd.

3.3.6 Palokenbroek

Het Palokenbroek is gelegen aan de Smisstraat-Palokenstraat op de grens van Pepingen en Halle. Het gebied bestaat uit een beekbegeleidend grasland/moeras/ruigte en een bos op de helling. Toen het gebied in eigendom

kwam van het ANB zijn er vele tientallen meters houtkanten aangeplant. Aan de bovenzijde van het bestaande bos werden 2 kleinere percelen herbebost en omzoomd met een houtkant. De noordzijde van de rijbaan is in privé-bezit en bestaat uit een gemengd loofbos en een populierenaanplant in de vallei.

Voor de sleedoornpage in Pepingen is dit het absolute topgebied. Maar liefst 43 eitjes werden gevonden op een vrij korte houtkant met uitsluitend sleedoorn op Pepings grondgebied. Achteraf werd in een naburig perceel een mooi maar verouderd sleedoornstruweel gevonden van waaruit de sleedoornpage er in geslaagd is de nieuwe houtkanten te koloniseren.

Ook op de percelen waar de bosuitbreiding werd gerealiseerd werden vrij veel eitjes gevonden. De eitjes die zich bevonden in de bosuitbreiding aan de noordzijde van de rijbaan lagen verspreid over het terreintje, maar die in de zuidelijke bosuitbreiding lagen duidelijk bij elkaar. Daar werden de meeste eitjes gevonden in het begin van de aanplant, het dichtst bij de rijbaan en een heel eind verderop lagen ook weer enkele eitjes dicht bij elkaar. De eitjes die het dichtst bij de rijbaan lagen en diegene die verspreid lagen over het hele noordelijke deel zijn mogelijk afkomstig van een kleine populatie die zich kunnen handhaven heeft op en oud sleedoornstruweel langs de wegkant.

Bijzonder merkwaardig was het ene eitje dat werd gevonden in een jonge aanplant langs een veldweg midden in de akkers een heel eind verderop. Verdere zoekacties leverde geen extra eitjes op. De vraag is maar of dit eitje mogelijk afkomstig is van een sleedoornpage die langs de houtkant naast de veldweg tot aan de bewuste plaats is gevlogen, of het van een naburige ongekende populatie komt. Ook hier is er sprake van minstens 2 bestaande populaties die zich onder invloed van nieuwe houtkanten sterk wisten uit te breiden.

Doorheen dit topgebied voor de sleedoornpage loopt een wandelpad. Dit vormde de ideale locatie voor het plaatsen van een infobord. Dit infobord zal informatie geven aan de passant over de aanwezigheid en de noden van de sleedoornpage.

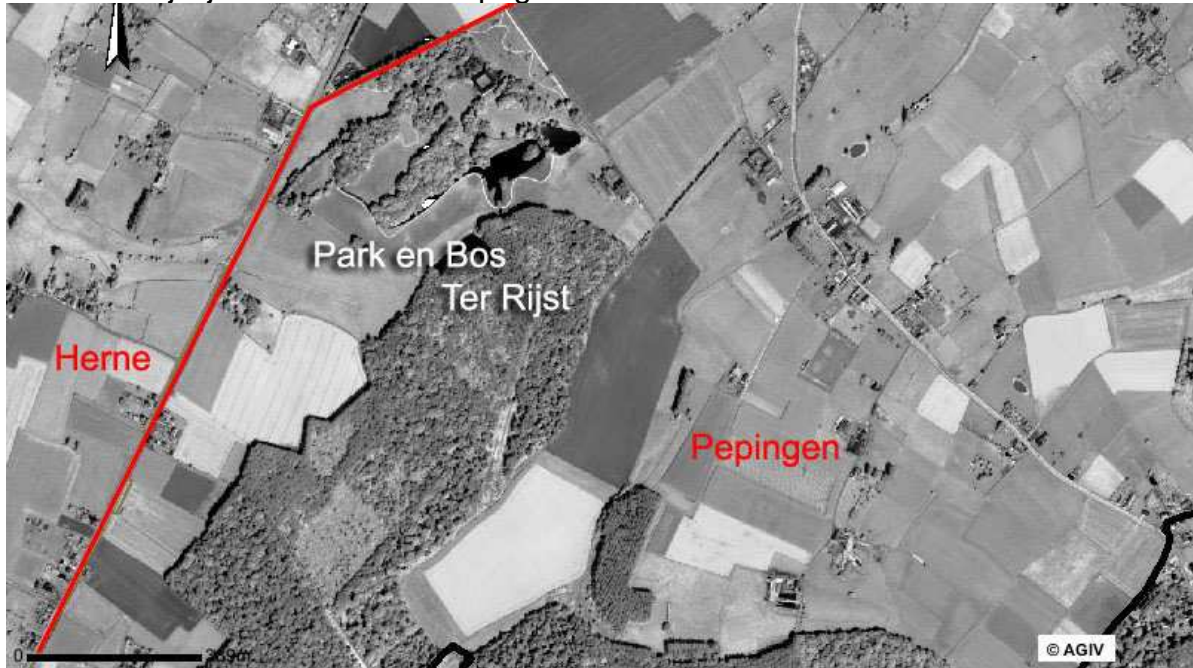
Bron: AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen)

3.3.7 Ter Rijst

Ter domeinbos “Bos Ter Rijst” is gelegen in het uiterste zuidwesten van de gemeente Pepingen. Een deel is natuurreserveaat (28 ha) en wordt beheerd door het ANB. De sleedoornpage is tot nu toe nog niet waargenomen in het gebied. Er zijn echter ook nog geen gerichte zoekacties naar gebeurd.

Nochtans is de waardplant sleedoorn wel aanwezig (Baeté et al., 2006)

Het gaat hier daarenboven over een vrij intact bosgebied en bijgevolg is het niet onwaarschijnlijk dat de sleedoornpage er voorkomt.

Bron: AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen)

3.3.8 Zuid-Pepingen

Tijdens een telling in januari 2009 werden enkele eitjes gevonden in een haag aan de hoeve Bautebrug in Heikruis. Waarschijnlijk betreft het een kleine geïsoleerde populatie. De holle wegen ten noorden van Heikruis vormen waarschijnlijk nog een gezonde populatie (bespreking zie 3.3.4).

Voor de rest liggen in het zuiden van Pepingen (Bogaarden, Bellingen, Beert en Heikruis) vermoedelijk nog tal van interessante hagen en houtkanten waar de sleedoornpage mogelijk nog voorkomt. Historische waarnemingen van Thomas Merckx bevestigen de aanwezigheid van de page in het zuiden van de gemeente. Gebieden als Ter Rijst, Den Daal, Moeliebos, Trop, ... bevatten allen kleinschalige landschappen en dienen zeker onderzocht worden op de aanwezigheid van eitjes.

4 Beheer en behoud

Zoals bijna alle inheemse dagvlinders geniet ook de sleedoornpage geen wettelijke bescherming. Op de Vlaamse Rode Lijst staat de soort in de categorie "bedreigd". (INBO, 2009) Op de Belgische Rode Lijst staat de soort in de categorie "achteruitgaand", maar op Europese schaal is ze niet bedreigd. Om ervoor te zorgen dat de sleedoornpage voldoende leefgebied vindt en blijft vinden moeten er steeds voldoende bosranden, hagen en houtkanten met sleedoorn aanwezig zijn. Deze zijn best niet te zeer verouderd zijn om geschikt te blijven voor de ei-afzet.

Er werden ook sleedoornpage-eitjes aangetroffen op regelmatig kortgeschoren hagen. Eveneens is het vermoeden groot dat de sleedoornpage zich jarenlang kan handhaven op verouderde (spontaan verjongende) sleedoornstruwelen, en vanuit die houtkanten of struwelen snel nieuwe, dichtbijgelegen, geschikte plaatsen kan koloniseren. Struwelen met sleedoorn, liefst gefaseerd verjongen is en blijft echter de boodschap om de soort te behouden. De beste periode om dit te doen in functie van de sleedoornpage is eind juli. Opvallende bomen in de buurt van deze struwelen fungeren als ontmoetings- en paringplaats.

Om een populatie voldoende groot en gezond te houden is het belangrijk dat leefgebieden met worden verbonden.

Het aanplanten van nieuwe hagen en houtkanten met sleedoorn biedt mogelijkheden voor uitbreiding van bestaande populaties als deze in de buurt van bestaande populaties worden aangelegd.

5 Conclusies

De sleedoornpage kwam vroeger voor in de gemeente Pepingen, doch de gekende vindplaatsen waren zeer beperkt. Een nieuwe gerichte inventarisatie drong zich op om een correcter beeld te krijgen van de huidige verspreiding van de sleedoornpage in de gemeente. Deze zoekacties leverden al snel resultaat, diverse nieuwe locaties werden gevonden. Vooral de recent ingerichte natuurgebieden bleken soms bolwerken te zijn geworden voor de soort. Hier had de sleedoornpage zich meestal jarenlang kunnen handhaven op verouderde sleedoornstruwelen langs bosranden en in houtkanten. Verder lagen de meeste andere vindplaatsen in de buurt van oudere bossen.

6 Besluit

De gebieden waar de sleedoornpage werd aangetroffen zullen in de toekomst nauwlettend in de gaten worden gehouden en waar nodig zal de soort extra beschermd worden door middel van doelgerichte acties.

Mogelijke acties voor de page zijn het vlindervriendelijke onderhouden van bestaande bosranden, holle wegen, houtkanten en hagen met sleedoorn en het aanplanten van nieuwe elementen als houtkanten met sleedoorn in kansrijke gebieden voor de sleedoornpage.

Het zijn dergelijke acties die in combinatie met een gericht onderzoek naar de kleine page die cruciaal zijn voor de bescherming en het behoud van de vlinder.

In de komende jaren zal worden verder gezocht naar nieuwe locaties in de gemeente, met een nadruk op meer zuidelijk gelegen gemeentes. Teneinde zal zo een gebiedsdekkend voorkomen kunnen gepresenteerd worden voor de sleedoornpage.

Dit kan op termijn de bescherming van de sleedoornpage gunstig beïnvloeden.

7 Bronnen

Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen AGIV, 2009, Kaartmateriaal, <http://www.agiv.be/gis/diensten/geo-vlaanderen>.

Baeté, H., Christiaens, B., De Keersmaeker, L., Esprit, L., Van de Kerckhove, P., Vandekerckhove, K., Walley, R., 2006, Basisrapport bosreservaat Ter Rijst in Heikruis, INBO.

INBO, 2009, Rode lijst dagvlinders, http://www.inbo.be/content/page.asp?pid=FAU_INS_VL_rodelijst.

Maes, D. & Van Dyck, H., 1999, Dagvlinders in Vlaanderen, Ecologie, verspreiding en behoud.